Міжнародний гуманітарний університет
Факультет медицини та громадського здоров'я
Кафедра загально-медичних наук

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СЕКЦІЙНИЙ КУРС

Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»
Спеціальність 222 «Медицина»
Назва освітньої програми Медицина
Рівень вищої освіти другий (магістерський) рівень

Розробники і викладачі	Контактний тел.	E-mail
викладач кафедри загально-медичних наук **Сивий Сильвестр Михайлович**	067-899-20-36 063-292-79-99	silichay@gmail.com

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Предмет вивчення дисципліни – "Секційний курс", є структурне підґрунтя хвороб людини для поглибленого засвоєння фундаментальних основ медицини та клінічної картини захворювань із подальшим використанням одержаних знань у практичній роботі лікаря, відпрацювання комунікативних навичок.

Мета дисципліни: Опанування здобувачем вищої освіти знань та формування елементів професійних компетентностей в галузі професійної та дослідницької інноваційної діяльності, та удосконалення навичок та компетентностей, набутих при вивченні попередніх дисциплін.

Передумови для вивчення дисципліни

Пререквізити: українська мова (за професійним спрямуванням), іноземна мова (за професійним спрямуванням), латинська мова та медична термінологія, нормальна анатомія, гістологія, цитологія та ембріологія, загальна та патологічна фізіологія, мікробіологія, вірусологія та імунологія, фармакологія, загальна фармація та клінічна фармакологія, пропедевтика внутрішніх хвороб та терапія, педіатрія, акушерство та гінекологія, інфекційні хвороби, сімейна медицина, загальна хірургія, внутрішня медицина, патологічна анатомія.

Постреквізити: Патологічна анатомія (інтернатура), Патологічна анатомія (Доктор філософії).

2. ОЧІКУВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ ТА ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

У процесі реалізації програми дисципліни «Секційний курс» формуються наступні компетентності із передбачених освітньою програмою:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності в галузі охорони здоров'я зі спеціальності «Медицина», або у процесі навчання, що передбачає здійснення діагностичного пошуку і характеризується комплексністю та складністю умов та вимог.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК4. Знання і розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності.
ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК1. Здатність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані.
СК6. Здатність до діагностування невідкладних станів.
СК15. Здатність до оцінювання впливу навколишнього середовища, соціально-економічних та біологічних детермінант на стан здоров'я індивідуума, сім'ї, популяції.
СК19. Здатність зрозуміло і неоднозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.
СК22. Дотримання професійної та академічної доброчесності, нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів.

Навчальна дисципліна Секційний курс забезпечує досягнення **програмних результатів навчання (РН)**, передбачених освітньою програмою:

РН1. Мати ґрунтовні знання із структури професійної діяльності. Володіти інформацією з фундаментальних і клінічних біомедичних наук, достатньою для здійснення ефективної професійної діяльності в умовах постійного оновлення фундаментальної та прикладної медичної інформації. Критично осмислювати наявні проблеми та результати досліджень в сфері своєї спеціальності. Нести відповідальність за

професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності.
РН5. Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, функціональні та/або інструментальні) (за списком 4), пацієнтів із захворюваннями органів і систем організму для проведення диференційної діагностики захворювань (за списком 2).
РН18. Відшуковувати необхідну інформацію у професійній літературі та базах даних інших джерелах, аналізувати, оцінювати та застосовувати цю інформацію. Застосовувати сучасні цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення, статистичні методи аналізу даних для розв'язання складних задач охорони здоров'я.
РН20. Організовувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності.
РН23. Вільно спілкуватися державною та англійською мовою, як усно так і письмово для обговорення професійної діяльності, досліджень та проектів.
РН24. Діяти у професійній сфері з урахуванням власної свободи і безпеки у співпраці й порозумінні з членами соціуму; вміти приймати рішення і нести за них відповідальність, ефективно працювати в команді.

Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

Знання:

1. Знати техніку проведення методів діагностики патологічних процесів та захворювань за життя хворих та після смерті (морфологічні методи, техніки розтину померлих).
2. Знати методику проведення клініко-анатомічного аналізу.
3. Знати принципи побудови патологоанатомічного діагнозу, роль клініко-анатомічних конференцій, лікувально-контрольної комісії та комісії по вивченню смертельних наслідків; правила заповнення основної патолого-анатомічної документації.
4. Знати варіанти патоморфозу захворювань, що виникають внаслідок різноманітних лікувальних заходів (ятрогенія);

Уміння:

5. Обробляти матеріал для діагностики;
6. Встановлювати попередній та патолого-анатомічний діагноз захворювання;
7. Описувати морфологічні (макроскопічні, мікроскопічні та ультраструктурні) зміни тканин і органів при типових патологічних процесах і хворобах;
8. Оцінювати результати розтину;
9. Заповнювати медичну документацію згідно одержаного матеріалу;
10. Заповнити і видати лікарське свідоцтво про смерть;
11. Знати морфологічні ознаки патологічних процесів;
12. Описувати одержаний для діагностики матеріал;
13. Здійснювати мікроскопічну діагностику;
14. Робити висновки опираючись на макро- мікроскопічне дослідження матеріалу;
15. Проводити диференційну діагностику між патологічними процесами.

Навички:

13. Упорядковувати набуті знання у вигляді виконання індивідуальних завдань.

14. Аргументовано обговорити та пояснити:секційний курс як цілісна інтегрована медична наука, її значення і роль в діагностиці захворювань та в медичній діяльності зокрема.

3. ОБСЯГ ТА ОЗНАКИ КУРСУ

Загалом		**Вид заняття** (денне відділення / заочне відділення)			**Ознаки курсу**		
ЄКТС	**годин**	**Лекційні заняття**	**Практичні заняття**	**Самостійна робота**	**Курс, (рік навчання)**	**Семестр**	**Обов'язкова / вибіркова**
5	150	14	42	94	5	9	Вибіркова

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	**Кількість годин**			
	денна форма			
	усього	**у тому числі**		
		лекц.	**прак**	**сам. роб.**
Тема 1. Завдання, методи та організація патологоанатомічної служби, її місце у системі охорони здоров'я України.	8	2	2	4
Тема 2. Метод дослідження біопсійного, операційного матеріалу та послідів.	6	-	2	4
Тема 3. Правила взяття й обробки матеріалу, отриманого з різних органів і патологічних утворень	10	2	2	6
Тема 4. Аналіз і оцінка результатів морфологічного дослідження біоптатів, операційних матеріалів, послідів.	4	-	2	2
Тема 5. Патологоанатомічний розтин померлого (дорослої людини)	10	2	2	6
Тема 6.Патологоанатомічний розтин померлого (новонародженого, мертвонародженого або плоду)	6	-	2	4
Тема 7. Особливості розтинів померлих від інфекційних хвороб і особливо небезпечних інфекцій.	6	-	2	4
Тема 8. Порядок проведення розтину тіл осіб, померлих з підозрою на коронавірусну хворобу (COVID-19).	6	-	2	4
Тема 9. Термінальні стани організму.	8	2	2	4
Тема 10. Особливості розтину та ведення документації при термінальниз станах.	6	-	2	4
Тема 11. Патологічна анатомія поліорганної недостатності.	8	2	2	4
Тема 12. Принципи формулювання клінічного діагнозу.	8	-	2	6

Тема 13. Принципи формулювання патологоанатомічного діагнозу	6	-	2	4
Тема 14. Правила оформлення «Лікарського свідоцтва про смерть», «Лікарського свідоцтва про перинатальну смерть».	6	-	2	4
Тема 15. Робота з Міжнародною класифікацією хвороб X перегляду (1995 р.) згідно патологоанатомічного діагнозу розтину. Порядок оформлення протоколу патологоанатомічного розтину трупа.	8	2	2	4
Тема 16. Особливості перебігу, мінливість захворювань.	8	-	2	6
Тема 17. Патологія діагностичних і лікувальних процедур (ятрогенія).	8	2	2	4
Тема 18. Підготовка і проведення засідання лікувально-контрольної комісії, комісії по вивченню смертельних наслідків та клініко-анатомічної конференції	8	-	2	6
Тема 19. Опрацювання основних клінічних задач.	6	-	2	4
Тема 20. Написання зразків основних нормативних документів.	6	-	2	4
Тема 21. Контроль практичних навичок та теоретичних знань. Залікове заняття.	8	-	2	6
Усього годин	**150**	**14**	**42**	**94**
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ - ЗАЛІК				

5. ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ / ОБЛАДНАННЯ

Студенти отримують теми та питання курсу, основну і додаткову літературу, рекомендації, завдання та оцінки за їх виконання як традиційним шляхом, так і з використанням університетської платформи он-лайн навчання на базі Moodle. Окрім того, практичні навички у пошуку та аналізу інформації за курсом, з оформлення індивідуальних завдань, тощо, студенти отримують, користуючись університетськими комп'ютерними класами та бібліотекою.

6. ПИТАННЯ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин денна форма
1	**Тема 1. Завдання, методи та організація патологоанатомічної служби, її місце у системі охорони здоров'я України.** 1. Основні принцип організації патологоанатомічної служби у лікувально-профілактичних закладах. 2. Основна патологоанатомічна документація (накази, положення, інструкції). 3. Обов'язкові форми медичної документації в патологоанатомічному установі. 4. Історія розвитку патологоанатомічної служби в Україні	2

2	**Тема 2. Метод дослідження біопсійного, операційного матеріалу та послідів.** 1. Правила дослідження морфологічного матеріалу. 2. Участь у макроскопічному вивченні, вирізанні, маркуванні матеріалів для прижиттєвої морфологічної діагностики.	2
3	**Тема 3. Правила взяття й обробки матеріалу, отриманого з різних органів і патологічних утворень** 1. Порядок дослідження морфологічного матеріалу 2. Оформлення документації при отриманні морфологічного матеріалу.	2
4	**Тема 4. Аналіз і оцінка результатів морфологічного дослідження біоптатів, операційних матеріалів, послідів.** 1. Роль морфологічних досліджень у комплексі обстеження і лікування хворих.	2
5	**Тема 5. Патологоанатомічний розтин померлого (дорослої людини)** 1. Значення розтину як достовірного джерела інформації про причини смерті людини і смертності населення, про якість діагностики та лікування в лікувально-профілактичних установах. 2. Порядок проведення розтину і оформлення патологоанатомічної документації щодо нього.	2
6	**Тема 6. Патологоанатомічний розтин померлого (новонародженого, мертвонародженого або плоду)** 1. Значення розтину як достовірного джерела інформації про причини смерті новонародженого, мертвонародженого або плоду. 2. Порядок проведення розтину і оформлення патологоанатомічної документації щодо смерті новонародженого, мертвонародженого або плоду..	2
7	**Тема 7. Особливості розтинів померлих від інфекційних хвороб і особливо небезпечних інфекцій.** 1. Особливості розтину померлих віл інфекційних та особливо небезпечних інфекцій 2. Особливості оформлення патологоанатомічної документації померлих віл інфекційних та особливо небезпечних інфекцій	2
8	**Тема 8. Порядок проведення розтину тіл осіб, померлих з підозрою на коронавірусну хворобу (COVID-19).** 1. Вимоги до організації поховання померлих від інфекцій, спричинених COVID-19. 2. Морфологічні зміни у внутрішніх органах при Коронавірусній хворобі. 3. Ускладнення та причини смерті при COVID-19.	2
9	**Тема 9. Термінальні стани організму.** 1. Визначення. Механізми та етапи розвитку. 2. Патологія реанімації. 3. Поняття про реанімаційну патологію, стадії розвитку, хвороби оживленого організму, причини і механізми їх розвитку, принципи морфологічної діагностики. 4. Раптова серцева смерть. 5. Сучасні уявлення, причини і механізми розвитку, морфологічні прояви гострої серцевої недостатності і	2

	фібриляції шлуночків. 6. Морфологічні основи та еквіваленти аритмій.	
10	**Тема 10. Особливості розтину та ведення документації при термінальних станах.** 1. Патоморфологічні основи реанімації та інтенсивної терапії, їх зв'язок з судово-медичною оцінкою змін органів та тканин. 2. Методи визначення постсмертних змін при термінальних станах.	2
11	**Тема 11. Патологічна анатомія поліорганної недостатності.** 1. Основи Танатологія. Смерть, механізми, ознаки. 2. Біологічні, медичні, соціальні аспекти внаслідок хронічного невиліковного захворювання. 3. Поняття танатогенеза. 4. Структурні механізми припинення діяльності життєво важливих органів при природному перебігу хвороби. 5. Ускладнення припинення роботи серця, легеней, головного мозку, нирок, печінки. 6. Біологічна смерть - визначення, причини і терміни розвитку при природному перебігу хвороби. 7. Ранні та пізні ознаки біологічної смерті і смерті реанімованого хворого. 8. Морфологічна характеристика трупних змін.	2
12	**Тема 12. Принципи формулювання клінічного діагнозу.** 1. Складання клінічного діагнозу. 2. Клініко-морфологічний аналіз матеріалів проведеного патологоанатомічного розтину трупа в аспекті оцінки якості прижиттєвої діагностики та лікування (патологоанатомічна експертиза).	2
13	**Тема 13. Принципи формулювання патологоанатомічного діагнозу** 1. Складання патологоанатомічного діагнозу. 2. Співставлення клінічного та патологоанатомічного діагнозів. Категорії розбіжностей діагнозів. Написання патологоанатомічного епікризу.	2
14	**Тема 14. Правила оформлення «Лікарського свідоцтва про смерть», «Лікарського свідоцтва про перинатальну смерть».** 1. Основні аспекти оформлення та написання «Лікарського свідоцтва про смерть» 2. Основні аспекти оформлення та написання «Лікарського свідоцтва про перинатальну смерть».	2
15	**Тема 15. Робота з Міжнародною класифікацією хвороб X перегляду (1995 р.) згідно патологоанатомічного діагнозу розтину. Порядок оформлення протоколу патологоанатомічного розтину трупа.** 1. Міжнародна класифікація хвороб (МКХ) – нормативний документ, що забезпечує єдність методичних підходів та міжнародну верифікацію матеріалів. 2. МКХ 10-го та 11-го перегляду.	2

	3. Робота з Міжнародною класифікацією хвороб X перегляду (1995 р.) згідно патологоанатомічного діагнозу розтину.	
16	**Тема 16. Особливості перебігу, мінливість захворювань.** 1. Патоморфоз захворювань (природний і індукований).	2
17	**Тема 17. Патологія діагностичних і лікувальних процедур (ятрогенія).** 1. Визначення поняття ятрогенія. 2. Причини та класифікація ятрогеній	2
18	**Тема 18. Підготовка і проведення засідання лікувально-контрольної комісії, комісії по вивченню смертельних наслідків та клініко-анатомічної конференції** 1. Деонтологічні і етичні аспекти в патологоанатомічній практиці. 2. Порядок рецензування історії хвороби.	2
19	**Тема 19. Опрацювання основних клінічних задач.**	2
20	**Тема 20. Написання зразків основних нормативних документів.**	2
21	**Тема 21. Контроль практичних навичок та теоретичних знань. Залікове заняття.**	2
	Всього	**42**

7. САМОСТІЙНА РОБОТА

До самостійної роботи студентів щодо вивчення дисципліни «Секційний курс» включаються:

1. Знайомство з науковою та навчальною літературою відповідно зазначених у програмі тем.
2. Опрацювання лекційного матеріалу.
3. Підготовка до практичних занять.
4. Консультації з викладачем протягом семестру.
5. Самостійне опрацювання окремих питань навчальної дисципліни.
6. Підготовка та виконання індивідуальних завдань у вигляді есе, рефератів тощо.
7. Підготовка до підсумкового контролю.

Тематика та питання до самостійної підготовки та індивідуальних завдань

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна форма
1	**Тема 1. Завдання, методи та організація патологоанатомічної служби, її місце у системі охорони здоров'я України.** Реферат	4
2	**Тема 2. Метод дослідження біопсійного, операційного матеріалу та послідів.** Реферат	4
3	**Тема 3. Правила взяття й обробки матеріалу, отриманого з різних органів і патологічних утворень** Реферат	6
4	**Тема 4. Аналіз і оцінка результатів морфологічного дослідження біоптатів, операційних матеріалів, послідів.** Реферат	2
5	**Тема 5. Патологоанатомічний розтин померлого (дорослої людини)** Реферат	6
6	**Тема 6.Патологоанатомічний розтин померлого (новонародженого, мертвонародженого або плоду)** Реферат.	4
7	**Тема 7. Особливості розтинів померлих від інфекційних хвороб і особливо небезпечних інфекцій.** Реферат	4
8	**Тема 8. Порядок проведення розтину тіл осіб, померлих з підозрою на коронавірусну хворобу (COVID-19).** Реферат	4
9	**Тема 9. Термінальні стани організму.** Реферат	4
10	**Тема 10. Особливості розтину та ведення документації при термінальних станах.** Реферат	4
11	**Тема 11. Патологічна анатомія поліорганної недостатності.** Реферат	4
12	**Тема 12. Принципи формулювання клінічного діагнозу.** Реферат	6

13	**Тема 13. Принципи формулювання патологоанатомічного діагнозу** Реферат	4
14	**Тема 14. Правила оформлення «Лікарського свідоцтва про смерть», «Лікарського свідоцтва про перинатальну смерть».** Реферат	4
15	**Тема 15. Робота з Міжнародною класифікацією хвороб X перегляду (1995 р.) згідно патологоанатомічного діагнозу розтину. Порядок оформлення протоколу патологоанатомічного розтину трупа.** Реферат	4
16	**Тема 16. Особливості перебігу, мінливість захворювань.** Реферат	6
17	**Тема 17. Патологія діагностичних і лікувальних процедур (ятрогенія).** Реферат	4
18	**Тема 18. Підготовка і проведення засідання лікувально-контрольної комісії, комісії по вивченню смертельних наслідків та клініко-анатомічної конференції** Реферат	6
19	**Тема 19. Опрацювання основних клінічних задач.**	4
20	**Тема 20. Написання зразків основних нормативних документів.**	4
21	**Тема 21. Контроль практичних навичок та теоретичних знань. Залікове заняття.**	6
	Всього	**94**

8. ВИДИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Робоча програма навчальної дисципліни передбачає наступні види та методи контролю:

Види контролю	Складові оцінювання
поточний контроль, який здійснюється у ході: проведення практичних занять, виконання індивідуального завдання; проведення консультацій та відпрацювань.	**50%**
підсумковий контроль, який здійснюється у ході проведення іспиту (заліку).	**50%**

Методи діагностики знань (контролю)	фронтальне опитування; наукова доповідь, реферати, усне повідомлення, індивідуальне опитування; робота у групах; ділова гра, розв`язання ситуаційних завдань, кейсів, практичних завдань, залік

Питання до заліку.

1. Завдання, методи та організація патологоанатомічної служби, її місце у системі охорони здоров'я України. Історія розвитку патологоанатомічної служби в Україні.
2. Основні принцип організації патологоанатомічної служби у лікувально-профілактичних закладах.
3. Основна патологоанатомічна документація (накази, положення, інструкції).
4. Обов'язкові форми медичної документації в патологоанатомічному установі (підрозділі).
5. Метод дослідження біопсійного, операційного матеріалу та послідів. Правила дослідження і порядок оформлення документації щодо дослідження морфологічного матеріалу.
6. Участь у макроскопічному вивченні, вирізанні, маркуванні матеріалів для прижиттєвої морфологічної діагностики.
7. Аналіз і оцінка результатів морфологічного дослідження біоптатів, операційних матеріалів, послідів. Роль морфологічних досліджень у комплексі обстеження і лікування хворих.
8. Патологоанатомічний розтин померлого (дорослої людини, новонародженого, мертвонародженого або плоду). Значення розтину як достовірного джерела інформації про причини смерті людини і смертності населення, про якість діагностики та лікування в лікувально-профілактичних установах. Порядок проведення розтину і оформлення патологоанатомічної документації щодо нього.
9. Правила оформлення «Лікарського свідоцтва про смерть», «Лікарського свідоцтва про перинатальну смерть».
10.Міжнародна класифікація хвороб (МКХ) – нормативний документ, що забезпечує єдність методичних підходів та міжнародну верифікацію матеріалів. МКХ 10-го та 11-го перегляду.
11.Робота з Міжнародною класифікацією хвороб X перегляду (1995 р.) згідно патологоанатомічного діагнозу розтину.
12.Порядок оформлення протоколу патологоанатомічного розтину трупа.
13.Принципи формулювання клінічного та патологоанатомічного діагнозів. Складання патологоанатомічного діагнозу.
14.Клініко-морфологічний аналіз матеріалів проведеного патологоанатомічного розтину трупа в аспекті оцінки якості прижиттєвої діагностики та лікування (патологоанатомічна експертиза).
15.Співставлення клінічного та патологоанатомічного діагнозів. Категорії розбіжностей діагнозів.
16.Написання патологоанатомічного епікризу.
17.Особливості перебігу, мінливість захворювань. Патоморфоз захворювань (природний і індукований).
18.Патологія діагностичних і лікувальних процедур (ятрогенія).
19.Підготовка і проведення засідання лікувально-контрольної комісії, комісії по вивченню смертельних наслідків та клініко-анатомічної конференції.
20.Деонтологічні і етичні аспекти в патологоанатомічній практиці.

9. ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОЇ, САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ З ПІДСУМКОВИМ КОНТРОЛЕМ У ФОРМІ ЕКЗАМЕНУ/ ЗАЛІКУ

Денна форма навчання			
Поточний контроль			
Види роботи	**Планові терміни**	**Форми контролю та звітності**	**Максимальний**

	виконання		відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи на семінарських (практичних) заняттях			
1.1. Підготовка до практичних занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час практичних занять	**25**
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.2. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виноситься на самостійне вивчення	-//-	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР[1], перевірка конспектів навчальних текстів тощо	**10**
Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота студента)			
1.3. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до розкладу занять і графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе)	**10**
1.4. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	-//-	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять або ІКР, наукових конференцій та круглих столів.	**5**
Разом балів за поточний контроль			**50**
Підсумковий контроль екзамен / залік			**50**
Всього балів			**100**

10. КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ
(для іспиту / заліку)

Рівень знань оцінюється:

- «відмінно» / «зараховано» А - від 90 до 100 балів. Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, під час яких давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «добре» / «зараховано» В - від 82 до 89 балів. Студент володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «добре» / «зараховано» С - від 74 до 81 балів. Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння

[1] Індивідуально-консультативна робота викладача зі студентами

основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, реферату та активність у науково-дослідній роботі;

- «задовільно» / «зараховано» D - від 64 до 73 балів. Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, рефератів (есе);

- «задовільно» / «зараховано» E - від 60 до 63 балів. Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, має неповний конспект з завданнями до самостійної роботи.

- «незадовільно з можливістю повторного складання» / «не зараховано» FX – від 35 до 59 балів. Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

- «незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни» / «не зараховано» F – від 0 до 34 балів. Студент не володіє навчальним матеріалом.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами

100-бальною шкалою	Шкала за ECTS	За національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100 (10-12)	A	Відмінно	зараховано
82-89 (8-9)	B	Добре	
74-81(6-7)	C		
64-73 (5)	D	Задовільно	
60-63 (4)	E		
35-59 (3)	Fx	незадовільно	не зараховано
1-34 (2)	F		

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

а) основна:

1. Атлас мікропрепаратів з патоморфології / І.І. Старченко, Б.М. Филенко, Н.В. Ройко та ін.; ВДНЗУ "УМСА".- Полтава, 2018.-190с
2. Новоутворення щелепно-лицевої ділянки у дітей / П.І. Ткаченко, І.І. Старченко, С.О. Білоконь та ін. – Полтава: Тов. "АСМІ" – 2018. – 190с.
3. Основи патології за Роббінсом: у 2 томах. Том 1 / Віней Кумар, Абул К. Аббас, Джон К. Астер; переклад 10-го англ. видання. Видавництво: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво "Медицина ". – Х II. – 2019. – 420с.
4. Основи патології за Роббінсом: у 2 томах. Том 2 / Віней Кумар, Абул К. Аббас, Джон К. Астер; переклад 10-го англ. видання. Видавництво: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво "Медицина ". – Х II. – 2019. – 519с.
5. Патоморфологія. Загальна патоморфологія: навчальний посібник / за ред. Я.Я. Боднара, В.Д. Волошина, А.М. Романюка, В.В. Гаргіна. - Нова Книга, 2020. - 248 с.
6. Патоморфологія основних завворювань серцево-судинної системи: навчальний посібник / І.І. Старченко, Б.М. Филенко, Н.В. Ройко. – Полтава: "УМСА". – 2019. – 150с.

7. Практикум з біопсійно-секційного курсу / І.І. Старченко, А.П. Гасюк, С.А. Проскурня [та ін.] – Полтава, 2016. – 160с.
8. Старченко І.І. Патоморфологія основних захворювань щелепно-лицевої ділянки : навч. посіб. / І.І. Старченко, Б.М. Филенко, В.В.Черняк ; "УМСА". – Вінниця : Нова Книга, 2019. – 128с.
9. Старченко І.І. Спеціальна патоморфологія (базовий курс) для студентів медичних факультетів вищих медичних навчальних закладів III-IV рівнів акредитації / І.І. Старченко, Н.В. Ройко, Б.М. Филенко. – Полтава, 2017. – 174с.

б*) додаткова:*

1. Sorokina I.V. Biopsy-autopsy course (clinical pathology) / I.V.Sorokina, V.D. Markovskiy. – Kharkiv, 2012. – 60 с.
2. Доброякісні новоутворення кісток щелепно-лицевої ділянки у дітей / П.І. Ткаченко, І.І.Старенко, С.О. Білокінь [та ін.] – П.: "УМСА", 2016. – 85с
3. Загальна патоморфологія / І.І. Старченко, Н.В. Ройко, Б.М. Филенко [та ін.] – Полтава, 2016. – 136с.
4. Зербіно Д. Д. Патоморфологія та гістологія : атлас / Д. Д. Зербіно, М. М. Багрій, Я. Я. Боднар, В. А. Діброва. – Вінниця : Нова Книга, 2016. – 800с.
5. Методики морфологічних досліджень / М.М. Багрій, В.А. Діброва, О.Г. Пападинець, М.І. Грищук; за ред.. М.М. Багрія, В.А. Діброви. – Вінниця: Нова Книга, 2016. – 328 с.
6. Новосельцева Т.В. Патологія статевої та ендокринної систем / Т.В. Новосельцева, Б.М. Филенко, Н.І. Гасюк. – Полтава: ТОВ "АСМІ", 2015. – 199 с.
7. Патоморфологія: нац. підруч. / В.Д.Марковський, В.О. Туманський І.В. Сорокіна та ін., за ред. В.Д. Марковського, В.О. Туманського. — К.: ВСВ «Медицина». 2015— 936с., кольор. вид. ISBN 978-617-505-450-5

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського : веб-сайт. URL: http://www.nbuv.gov.ua. (дата звернення: 02.09.2020).
2. Он-лайн бібліотека. URL: http://www.lib.com.ua. (дата звернення: 02.09.2020).
3. http://www.info-library.com.ua/books-book-149.html (дата звернення: 02.09.2020).